

[Drets humans](#) [LGTBI](#) [Memòria històrica](#)

Discurs del dia 15/12/2022

"Hem de dir ben alt i ben clar que no hi ha democràcia sense antifeixisme. Així ho han entès les democràcies més sòlides del món, que tenen ben clar a qui han d'agrair l'herència democràtica i a qui no han d'acceptar que entrin a les institucions."

Molt bona tarda a tothom,

Sobretot Maria Lluïsa Oliveres i a tota l'extensa família Comín que avui ens acompanyeu per aquest lliurament del premi Internacional Alfons Comín en la seva 37ena edició, després de dos anys que no s'ha pogut atorgar per causa de la pandèmia.

Ens reunim en motiu d'aquest premi amb l'extensa família però tenim un record especial per en Pere, que ens va deixar, i des d'aquí un record molt afectuós. I també tenim una absència, la d'en Toni Comín que més enllà de les idees polítiques que pot tenir cadascú, jo crec que és d'un consens molt general, per no dir unànime, que hauria d'estar aquí. I per tant també reivindicar que s'acabin aquestes excepcionalitats que fan que avui en Toni no estigui aquí, quan hauria d'estar aquí.

Doncs ens reunim aquí per atorgar un guardó que té per objectiu el reconeixement públic a la lluita pels drets humans i la democràcia a qualsevol país i qualsevol situació.

I si em permeteu, en coherència amb els valors que inspiren aquest premi i tenint en compte el moment que vivim i les notícies d'aquests dies, **vull començar expressant el meu rebuig més absolut i, de fet, la vergonya que sento pel fet de que el Mundial de futbol s'estigui celebrant en una dictadura que no respecta els drets humans**, i que explota als seus treballadors fins a portar-los a situacions de maltractament i de mort, fins i tot d'esclavitud.

Es parla del voltant de 6.500 persones mortes en la construcció de les infraestructures per aquest mundial. Els esdeveniments esportius mundials, com els jocs olímpics o els mundials, haurien de ser celebracions col·lectives per la democràcia, pels drets humans, i no ho podem dir en aquesta ocasió.

En un país on les dones son discriminades i maltractades. Amnistia Internacional ho ha definit com la "Copa mundial de la vergonya". També per la seva persecució de les persones LGTBI. Crec que ha estat especialment vergonyós, i per això també intervenc en aquest sentit, que la FIFA hagi amenaçat els futbolistes que havien decidit portar el braçallet de "One Love" per reivindicar l'amor lliure LGTBI, sigui quina sigui la nostra condició i les nostres preferències. Que es prohibeixi un braçallet on reivindicar l'amor, jo crec que això és contradictori amb un celebració esportiva que ens ha de representar a tots i totes.

Per tant ens refermem en el rebuig que vam expressar, igual que París i altres ciutats franceses, de que aquest mundial de la vergonya no es pugui veure amb pantalles a l'espai públic, perquè l'espai públic és un espai democràtic, de tots i de totes, que ens ha de representar en els nostres valors col·lectius de compromís amb la democràcia i amb els drets humans. Com deia, el Premi Internacional Alfons Comín és un guardó que concedeix anualment la Fundació Alfons Comín per posar de manifest situacions injustes, cruels, de vulneració de drets humans, i per fer un reconeixement en positiu a persones o col·lectius compromesos amb un món més just.

Alfons Comín va ser un exemple d'aquest compromís en la lluita per un món més just i en llibertat. I no es va callar mai davant les injustícies i la violació de drets humans, vinguessin d'on vinguessin. No ho va fer durant el franquisme on va ser detingut vuit vegades i va patir la presó dues vegades.

És aquest esperit compromès el que reivindica el premi que porta el seu nom. I com ell, a molts i moltes van lluitar contra el franquisme fins a fer impossible el seu manteniment.

Perquè cal recordar en els temps que corren que la democràcia no va ser un fet que arribés per inèrcia, no va ser un regal ni un procés natural: va ser una conquesta social que va costar moltíssims sacrificis, i fins i tot moltíssimes vides.

Vides truncades, com ens recorda el llibre de David Ballester que després ens parlarà en aquest acte. Truncades per una dictadura que va morir matant, i que va perllongar el seu rastre repressiu malauradament també durant molts anys després.

I el que es més indignant, com també diu habitualment David Ballester, en que **es poden comptar amb els dits d'una ma els culpables que van ser jutjats** i, encara amb menys dits, els que van entrar a presó. D'això se'n diu impunitat.

Per això es imprescindible que avui seguim denunciant aquells fets i que seguim exigint veritat, justícia i reparació.

I em permeteu que aquí recordi a Hebe de Bonafini, *madre* de la Plaza de Mayo, que ens acaba de deixar. Precisament ha estat una grandíssima activista i representant d'aquests valors de memòria, veritat, justícia i reparació.

I és per això que té tant de valor la iniciativa de la plataforma que avui rep aquest premi, CEAQUA, la coordinadora de totes les entitats de l'àmbit de la memòria històrica a Espanya que volen donar suport a la querella argentina.

La decisió de la jutgessa argentina María Servini va ser una finestra oberta a l'esperança per a tots aquells que portaven anys lluitant contra la impunitat.

I cal reiterar l'agraïment a totes les entitats que, juntament amb familiars de víctimes del franquisme, van decidir acudir als tribunals per buscar justícia.

Des d'aleshores el camí ha estat ple de dificultats i obstacles. Però es manté viu i actiu gràcies a entitats com CEAQUA, que agrupa a més de 200 entitats, la plataforma més representativa, nombrosa i transversal de les organitzacions que busquen fer justícia a les víctimes del franquisme.

El deure de memòria és el propi de les generacions que han pres consciència del preu de la història, de la lògica violenta amb què s'ha construït la realitat que ha arribat fins a nosaltres.

I a través de la memòria pot assentar-se les bases per a la reparació d'allò que se'ls deu a les víctimes, i oferir-los el reconeixement al que tenen dret les víctimes i les seves famílies i persones estimades.

Com deia Walter Benjamin, "La memòria obre expedients que el dret considerava arxivats".

Això es el que representa la querella de la jutgessa Servini i l'actuació d'entitats com la vostra: un exemple de la història que es nega a desaparèixer, i que no la fan callar ni la repressió ni dècades de silenci o de menyspreu.

I és imprescindible que siguin també les institucions públiques les qui assumeixin la responsabilitat de portar a terme una política pública de recuperació de la memòria democràtica.

Així ho entenem des de l'Ajuntament de Barcelona. Per això vam començar creant en el mandat anterior la figura del **comissionat específic de Programes de Memòria** i hem impulsat una veritable política de recuperació de la memòria democràtica municipal. No faré un llista de les moltes accions que s'han fet, però permeteu-me destacar-ne dues:

Una que em va impressionar especialment. Vaig sol·licitar l'acte mínim que significava posar el nom de les 1.700 i escaig persones afusellades durant el franquisme a la ciutat de Barcelona. Gairebé 1.600 d'aquestes 1.700 van ser afusellades al Camp de la Bóta, i allà no estaven els seus noms. I vam inaugurar el 2019 aquest Memorial Camp de la Bóta on hi ha un parapet de 55 metres on hi ha tots els noms i cognoms d'aquestes persones afusellades a Barcelona. Igual que ens sumem a la reivindicació de totes les associacions que es feien presents ahir mateix a la Via Laietana reclamant que hi hagi un espai de memòria antifranquista digna a la nostra ciutat. Es reivindica que la Comissaria de la Via Laietana deixi de ser una comissaria en funcionament per passar a ser un memorial, com tenen a Argentina i a tants altres països. I ja va sent hora que es faci aquí, a casa nostra.

I evidentment ens hem personat a causes obertes, com la que està a Argentina contra el franquisme. O contra els bombardejos feixistes que va fer l'aviació italiana aliada al franquisme a la nostra ciutat.

Per tant, la causa de CEAQUA és també la nostra. I compartim amb vosaltres la necessitat d'acabar amb l'actual règim d'impunitat envers els crims franquistes.

En els darrers anys veiem com a Europa creixen de nou discursos feixistes i d'odi, també a casa nostra, fins al punt d'ocupar posicions de govern.

I hem de dir ben alt i ben clar què no hi ha democràcia sense antifeixisme. Així ho han entès les democràcies més sòlides del món, que tenen ben clar a qui han d'agrair l'herència democràtica i a qui no han d'acceptar que entrin a les institucions.

Perquè el nostre interès pel record del passat no sorgeix d'enloc més que de l'enorme esperança i il·lusió que sentim pel futur, contribuint a l'educació cívica, republicana i democràtica dels nostres fills i filles.

Diu el filòsof Reyes Mate: "El progrés moral de la humanitat es mesura per la consciència de la responsabilitat que té la generació present amb el passat".

Des d'aquesta responsabilitat, respecte i absolut reconeixement cap al passat volem donar-vos les gràcies a La Fundació Alfons Comín i a CEAQUA, en un acte que, alhora, està carregat de futur, d'il·lusió i de compromís amb la llibertat i la democràcia.

[Vídeo de l'acte](#)